

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 40 Lei.
Pe jumătate de an 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 809/1922.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Ienopolei și al Hălmagiului, precum și al părților anexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și popor și iubiților deputați ai Sinodului nostru eparhial, dar și îndurarea delă Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos!

Cu provocare la §-ii 89 și 90 din Statutul-Organic convocăm Sinodul nostru eparhial ordinar al diecezei Aradului la biserica Noastră catedrală de aici pe

Dumineca Tomii, adecă pe 10/23 Aprilie,

orele 9 dimineața, în carea zi, după săvârșirea serviciului divin, va urmă deschiderea Sinodului în sala mare a seminarului diecezan.

Ceeace se aduce la cunoștință tuturor P. T. D. deputați spre știre și conformare.

Arad, 18/31 Martie 1922.

Al tuturor de binevoitor:

Ioan J. Sapp m. p.,
Episcopul Aradului.

Notă. Indatorați prin concluzul Nr. 44 al Sinodului eparhial din 1901, aducem la cunoștința Domnilor deputați sinodali, că nici un concediu nu se acoardă fără de convenita motivare și dovadă a cererii de concediu, urmând a se procede în caz contrar întru toate conform ultimelor dispozițiuni din §. 59 al Regulamentului afacerilor interne.

Nr. 808—1922.

Convocare.

În conformitate cu dispoziția cuprinsă în §. 39 din Statutele fondului diecezan preoțese, convocăm

Adunarea generală

a preoțimei noastre la întrunire în **Sâmbăta nainte de Dumineca Tomii a. c.**, la orele 10 a. m. în sala Consistorului nostru de aici.

La aceasta adunare sunt poștiți a lua parte toți protopresbiterii din districtul Consistorului dela Arad și Oradea-Mare cu câte doi delegați ai preoțimei din fiecare tract protopresbiteral, aleși spre acest scop.

Ceeace comunicăm pe aceasta cale spre știre și acomodare.

Arad, 18/31 Martie 1922.

Ioan J. Sapp,
Episcop.

Adunarea desp. Arad a asociației clerului „Andrei Șaguna“.

Despărțământul Arad al Asociației clerului, „Andrei Șaguna“, și-a ținut adunarea anuală Marți și Mercuri în 4 și 5 Aprilie, sub prezidiului agilului preot din Mândroloc lăncu Ștefanuț. Ordinea de zi s'a început cu slujba chemării Duhului Sfânt, oficiat în biserica Catedrală după care a urmat prima ședință, care s'a ținut în sala festivă dela Seminar.

Între cei prezenți remarc pe d. d. Mihai Păcățian, Dr. Gh. Ciuhandu, D. Muscan, Dr. T. Botiș, Trăian Vătan, Dr. L. Iacob, I. Cioară, lăncu Ștefanuț, A. Popovici, I. Popescu, Dr. Felea, A. Felnecan, R. Nestor, C. Mihuliș, G. Crăciun, S. Stana, profesorii Mihața, Vlad, Dragoș și Lugojan precum și studenții teologi.

Președintele I. Ștefanuț deschide prima ședință printr'o cuvântare avântată, îmbrăcată într'un stil plastic și ușor, pe care o publicăm mai la vale. Președintele salută apoi pe Dr. Ciuhandu președintele secției Arad a Aso-

ciației clerului, apoi pe N. Cristea învățător care a venit la ședință în reprezentanța uniunii învățătorilor din județ. Păr. Dr. Ciohandu ține o cuvântare adâncă în care schitează problemele ce agită azi clerul ortodox pentru a readuce poporul român la ogașa adevărată rel.-morală. Vorbește frumos și convingător înv. N. Cristea care spune că potecile pe cari merg mână în mână preotul și învățătorul, duc la aceeași țintă.

Președintele da cetire rapoartelor despre activitatea cercurilor religioase, din cari reese că cercul relig. Mândruloc condus cu tact și pricepere de S. Sa, a dezvoltat o activitate laborioasă. Celelalte cercuri afară de Pecica n'au făcut aproape nimic. Din cele premerse reiese că păr. I. Ștefănuț este un preot conștios de zilele grele ce trăim și unul dintre cei mai vrednici preoți din dieceză. Raport mai detaliat despre aceste ședințe va urma în numărul viitor.

Onorată Adunare Generală!

Organizată Asociația „Andrei Șaguna” a clerului metropoliei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș și în secția eparchiei noastre încă în toamna anului 1919, și urmată și de organizarea despărțământului protopopesc al Aradului, conform regulamentului din statutele acestei asociații, statute adoptate de congresul preoțesc din primăvara acestui an, eră firesc, ca acomodându-ne aceluși regulament să ținem această adunare ordinară, precum și conferința pastorală de toamnă, an de an; dar am dat de obstacole de natură tehnică, de natură materială și de o atmosferă imprecisă privitor la rolul preoțimei în direcțiile pastorale pe noua cale de orientare, cu toate normele precizate în statutele și regulamentele asociației.

Este cunoscut, că după retragerea armatei române de pe frontul occidental, amăsurat tratatului de pace, nu numai două comunități puternice ni s'au răpit, dar ni sa luat și calea ferată carea înlesnea o comunicație perfectă cu cele mai populate parohii din protopopiat și din acest despărțământ. Preotul nostru din Cenadul-unguresc refugiat în frunțașă parohie din Nădlac, timp îndelungat osândit la o inactivitate, luptând cu greutățile vieții, preotul din Bătania, președintele cercului religios Pecica, deținut de vrășmașii noștri seculari, mai apoi aruncat în temniță timp de mai multe luni și torturat cu un tratament barbar, iar restul parohiilor frunțașe izolate aproape complet de contact cu sediul protopopiatului, adaugându-se la toate o funcționare imperfectă a poștei, telegrafului și a comunicației telefonice. Iată dară obstacolele tehnice cari anihilau o armonioasă conlucrare și în urma cărora am rămas numai cu șase comunități bisericești: Arad, Arad-Gaiu, Micălaca, Mândruloc, Ciciři și Sâmbăteni, în

cari comunicația n'a fost întreruptă timp mai îndelungat.

S'au ivit și obstacole de ordin material, create prin scumpetea enormă ce domnia în cei doi ani trecuți și care n'a mai încetat nici astăzi, întunecând și micșorând speranțele noastre pentru o îmbunătățire mai apropiată. Preoțimea noastră din acelea parohii izolate, în situația precară în carea se afla, n'a putut fi reclamată ca să aducă o jertfă însemnată și preste puterile ei, suportând și așa greutatea familiare aproape de neînvinc.

Date fiind depărtările mari, distanțe firești între comune mai populate, cum sunt celea rămase izolate, dată fiind o comunicație anevoioasă de ori ce natură, e foarte natural că n'au putut pătrunde nici orientări, nici îndemnuri pentru inițierea activității preoțimei noastre în cadrele regulamentului despărțământului, ci aceasta preoțime tot mereu a așteptat o soluțiune a stărilor excepțional de grele.

În liniamente generale acestea ar fi motivele și cauzele pentru cari n'am putut răspunde cerințelor regulamentului, adică n'am putut ținea an de an nici adunarea ordinară, nici conferința pastorală de toamnă, mai presus de toate însă din lipsă de material pentru asemenea adunări și conferințe, pentru că — cum este notoriu — numai un singur cerc religios, cum se va vedea din raport, a dezvoltat o activitate mai remarcabilă.

Acum, Onorată adunare generală, dați-mi voie, ca să vorbesc despre chestiile și problemele cari ne preocupă și nu voi insista asupra importanței cercurilor religioase.

Mântuitorul Hristos a zis învățăceilor săi, sfinților apostoli, după ce au fost umbriți cu puterea de sus: „mergând, învățați toate neamurile, botezându-i pre ei în numele Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh”. Iată, indicat rolul bisericii și a urmașilor sfinților apostoli. Iată menirea sublimă ce o are preotul neamului, care în timpurile apuse cu luptă de martir, a luptat pentru credință și pentru limbă, dar care astăzi, în zilele noastre, nu poate să se retranseze în rezervele sale, ci făclia luminătoare trebuie să fie, luminat de profunde cunoștințe de profesie și de vaste cunoștințe universale.

Deosebit preoțimea noastră, atât cea dela orașe, cât și cea dela sate a putut cu durere experia, că deși armele poporului românesc au fost acoperite cu glorie, că deși aproape toți fiii neamului nostru sunt subț un singur sceptru, că deși de fiii cei mai buni ai patriei depun silințe și sfortări pentru îndreptarea decadinței morale care stăpânește astăzi inimele oamenilor, — totuși toate încercările au rămas zădărnice și răul persistă mai departe, care amenință cu o catastrofă, iremediabilă. Neamul nostru și așa atrofiat de porniri morbide n'a ieșit însănoșit din cataclizmul desfășurat înaintea ochilor noștri, ci curente anarhice, inerente unui sfârșit catastrofal,

au încolțit și răsărit în inima lui, ca pe ruinile lumii zidite de razele binefăcătoare ale culturii și progresului să și zidească lumea sa himerică cu toate monstruositățile sale. Aceasta pornire, acest curent de mimicare a putut să fie oprit numai grație energiei și bunului simț al patrioților luminați; dar asaltul vine neîntrerupt din țara ignoranței, în carea nu mai întronează nici o credință, nici un Dumnezeu. Acolo Iisus Hristos de nou a fost crucificat!

Pentru că, carea a fost cea dintâi și cea mai mare poruncă a Mântuitorului Hristos? „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot cugetul tău și din toată voia ta”, iar a doua, asemenea acesteia: „să iubești pe deaproapele tău, ca pe tine însuși” porunci cari sunt sâmburile învățăturilor sale și pe cari s'a zidit lumea ideală creștină cu preferința accentuată a virtuților, aureolată de cununa nestimată a sentimentelor umanității, cari își au izvorul nesecat tocmai în aceasta porunci. Apostolii, înarmați cu puterea de sus, pleacă să cucerească lumea pentru învățăturile propovăduite de Mântuitorul, cari culminează în iubirea de Dumnezeu și în iubirea deaproapeului. Apostolul Pavel în epistoala sa către Galatoni zice: „Roada Duhului Sfânt este dragostea, bucuria, pacea”. În alta epistolă către Romani (XIII. 10) tot apostolul Pavel îi dă o însemnătate și mai mare: „Dragostea — zice el — este împlinirea legii”. Insuși Mântuitorul Hristos pune mai presus de toate înaintea învățeilor săi dragostea: „Întru aceasta vor cunoaște toți, că ai mei învățacei sunteți, de veți avea dragoste între voi”. (Ioan XIII. 35).

(Va urmă).

INFORMAȚIUNI.

Retribuția preoților, din dieceza Aradului pe cvartalul Ianuarie, Martie 1922 se va împărți după ce sinodul nostru eparhial își va termina ședințele.

Rusia fîmîndă, copii mor de foame: ei mîncăașă bituri de căini. „Mîntuirea” publică povestirea d-lui dr. Bacchiery delegatul Ligei Națiunilor și a crucei roșii internaționale spre a cerceta și referi asupra situației din Ukraina.

Reproducem un pasagiu mai caracteristic.

„M'am interesat de starea refugiaților și m'am convins că numărul lor nu este atât de mare după cum s'a telegrafiat la Geneva din diferite părți.

Situațiunea lor materială nu este nici mai bună nici mai rea, de cât a locuitorilor de acolo.

Toți suferă.

Într'o situație penibilă, se găsesc în special copii de diferite vârste, ei sunt desculți și murdari. Ei aleargă pe străzi fără nici o supraveghere și scormonesc lăzile de gunoi pentru a găsi ceva de mâncare.

O impresie sguuitoare au făcut asupra-mi niște copii între 10—12 ani, cari ferbeau într'un mic ceanaș supă din carnea unui căine mort.

În fiecare zi mor zeci de copii. După știrile organizației locale din Tirasopol, mor zilnic 40—50

oameni de foame și boli. Cincizeci la sută din numărul morților îi dau copii.

În județul Tiraspol și Grigoriopol se găsesc în coloniile germane 2000 de copii aduși din ținutul Volgei, aceștia se găsesc într'o situație ceva mai bună; totuși suferă și ei de foamea care domnește în această regiune.

Epidemiile de tifos și gripă sunt foarte mult răspândite, ca rezultat al foamei cronice. Sunt convins că epidemiile vor înceta imediat ce populația va începe să se hrănească mai bine”.

CONCURSE.

Nr. 37, 38, 39/921.

Pe baza rezoluțiunii Ven. Cons. de sub Nr. 1871/921. prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile în org. diec. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Utvin** protopopiatul Timișoara. Beneficiul este stabilit în următoarele:

1. Una sesiune pământ în extensiunea ei de azi și extravilanul aparținător
2. Beneficiul intravilanului cu casa parohială.
3. Birul parohial legal și stolele legale.
4. Eventuala întregire dela stat pe care comuna bis. nu o garantează. Alésul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile și va catehiza la toate școlile din localitate fără a putea pretinde altă remunerațiune. Parohia fiind de cl. I. dela recurenți să cere cvalificațiunea prescrisă în concluzul sín. ep. Nr. 84/910. Întru-cât nu s'ar prezenta nici un recurent de cl. I. în mod excepțional se admit și recurenți cu cvalificațiune de cl. II. Reflectanții din altă diecesă trebuie să arate că au binecuvântarea Prea Sf. Sale Dl. Episcop diecezan **Ioan I. Papp** pentru a putea recurge. Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu sunt a-se înainta în termenul concursual of. protop. ort. rom. din Timișoara și cu stricta observare a §. 33. din Rgmtul p. parohii vor avea să se prezinte în sfta biserică din Utvin spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Dată în ședința com. par. din Utvin ținută la 4 Decembrie 1920.

Nicolae Giulan,

președ. com. par.

Ioan Caza,

not. com. par.

În conțelegere cu **Ioan Oprea** protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a unui post învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din **Fibiș**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință corespunzătoare cu grădină și supraedificatele necesari.

2. Salar dela comuna bisericască 500 lei anual (întregirea în trecut a fost acoperită de stat și se speră, că va fi așa în viitor).

3. Stolele îndatinate, unde va fi poftit.

4. Pentru conferință și scripturistică 25 lei.

5. 10 m³ lemne de foc cl. I. aduse acasă, din cari însă se va încălzi și sala de învățământ.

Alésul va prevedea cantoratul în și afară de biserică, va conduce școlarii la Sf. biserică și-i va instrua în cântările bisericăști, pentru cari prestațiuni comuna bisericască îi asigură anual folosul pământ.

tului școlar din așa zisa „Șimanda” de peste 2 jug. catastrale, liber de dări publice.

Recursele ajustate cu documentele necesar se vor înainta of. ppesc din Lipova, având recurenții a se prezenta în vr'o Duminică ori sărbătoare în Sf. biserică din Fibiș, spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Fibiș, din ședința Comitetului parohial ținută la 4/17 Decembrie 1921. *Gheorghe Todan*, paroh. președinte.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuila*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant dela școala confesională ort. română elem. din **Secusigiu** (protopopiatul Vinga) se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Salarul împreună cu acest post este:

1. Salar dela epitropia culturală 600 Lei pentru începători, respective salarul corăspunzător anilor de serviciu computabili.

2. Cvartir în natură cu zidurile laterale, grădina întra și extravilană aparținătoare Nr. 257.

3. Pentru scripturistica 20 Lei.

4. Pentru conferință 25 Lei.

De curățirea internă a locuinței inv. se va îngriji învățătorul respectiv, iar pe din afară comuna bisericască.

Dela recurenți se recere, să aibă cvalificațiunea recerută. Cel ales va fi obligat a conduce strana stângă și a conduce elevii regulat la Sfta biserică.

Reflecții sunt poftiți a-și înainta oficiului protopopesc din Vinga în termenul fixat, rugările adresate Comitetului parohial din Secusigiu cu documentele recerute și a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în Sfta biserică din Secusigiu spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Secusigiu din ședința Comitetului parohial ținută în 25 Noemvrie (8 Dec.) 1921.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. P. Tiucra* m. p. protopop.

—□—

2—3

Devenind vacantă o stațiune învățătorească-cantorala, dela școala conf. ort. română, din parohia **Checia-română** (Prot. B.-Comloș) jud. Torontal, prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea acestei stațiuni cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

1. Locuință liberă și modernă în noul edificiu al școalei, cu toate cele de lipsă, precum și cu grădina prescrisă de lege.

2. Salar fundamental dela parohie plătit 750 Lei, plătit anticipative lunar ori trei lunar.

3. Pentru conferință 50 Lei, iar pentru scripturistica 20 Lei.

4. Stolele cantonale dela morți și anume: înmormântare simplă 10 Lei, iar înmormântare mare, când mortul e dus la biserică 20 Lei.

Se notifică însă, că învățătorii la înmormântare vor participa alternative, întrucât nu vor fi poftiți amândoi deodată.

Ridicarea salarului la suma prescrisă de lege fostului învățător Traian Popi guvernul țării o a fost asigurat.

Dela alegândul învățător se recere ca pe lângă îndeplinirea agendelor învățătorești să conducă o strană în sf. biserică, să participe la toate serviciile Dumnezești și să conducă și elevii la acestea. Nu altcum să-i instrueze în răspunsurile liturgice și întrucât alegândul învățător va fi împărțit la clasele superioare la tot cazul trebuie să se nizuiască să instrueze să cânte pe două ori mai multe voci, după cum a fost uzul în trecut, iar pe cei mai mari și pricepuți să-i instrueze în cântarea glasurilor.

Alegândul învățător dacă va fi în stare să reactiveze și să conducă corul bărbătesc, câtă vreme va îndeplini acest lucru, va beneficia separat din cassa culturală suma de 500 Lei anual.

De încălzirea și văruierea salei de învățământ, precum și de văruierea locuinței învățătorești pe din afară se va îngriji comuna bisericască ca susținătoare de școală, rămânând ca alegândul învățător singur să se îngrijască de văruierea și curățirea locuinței sale pe din lăuntru.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți să-și prezinte recursele lor ajustate cu toate documentele recerute, Prea Onoratului Oficiu protopopesc rom. ort. din Banat-Comloș și adresate Comitetului parohial din Checia-română, îndatorindu-se totodată recurenții de a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Checia-română, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic și pentru a se face cunoscuți poporului, în termenul concursual.

Dat înședința Comitetului parohial din Checia-română ținută la 19 Dec 1921 — 1 Ian. 1922.

Comitetul parohial.

Înconțelegere cu mine: *Dr. Ștefan Ciocioriana*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante (a treia) din **Socodor** (jud. Arad) prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiul constă din: 1. Una sesie parohială. 2. Birul legal. 3. Stolele legale și 4. Întregirea dotației preoțești dela stat.

Alesul preot e obligat: a-și plăti toate dările după beneficiul său, și a catehiză fără onorar special dela parohie, la școalele din comună, unde va fi ordonat de superioritatea sa.

Parohia e de clasa primă. Dela recurenți se cere cvalificația normată în concluzul Nr. 84/1910 al Sinodului eparhial.

Reflecții din alte dieceze, numai cu învoirea Ven. Consistor diecezan pot concura.

Concurenții după ce vor dovedi protopopului concernent îndreptățirea și cvalificațiunea cerută, — pe lângă observarea strictă a dispozițiunilor din §. 33 din Regl. par. se pot înfățișa în sf. biserică din Socodor spre a cânta, oficia și a cuvânta precum și spre a face cunoștința alegătorilor.

Rugările de concurs ajustate cu documentele necesare și cu atestat de serviciu de până acum, se vor înainta în termenul concursual protopopului ort. român din Chișineu (jud. Arad).

Comitetul parohial din Otlaca. Înconțelegere cu protopopul *Dr. Dimitrie Barbu*.

—□—

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial.

Cenzurat: **V. DĂRLEA**.